

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepanec

w sprawie z protestu wyborczego W. W.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego
Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] w T. i Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

**wydaje opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale
stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

I.

W. W. (dalej: Wnoszący protest) 16 lipca 2020 r. wniósł protest przeciwko
wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Prezydent RP), z powodu
nieprawidłowości, która polegała na odebraniu mu przez przewodniczącą
obwodowej komisji wyborczej, w I turze wyborów, obu zaświadczeń o prawie do
głosowania, tj. również zaświadczenia o prawie do głosowania w II turze.

Zdaniem Wnoszącego protest sytuacja ta miała wpływ na przebieg
głosowania, wynik głosowania i wynik wyborów, ponieważ został on pozbawiony
swojego konstytucyjnego prawa oddania głosu w demokratycznych wyborach.

Wnoszący protest wniósł o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta RP.

II.

II.1. Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW) stwierdziła, że odniesienie się do zarzutów protestu wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego i ustalenia na jego podstawie stanu faktycznego, do czego Komisja nie jest uprawniona. Jednak nawet gdyby Sąd Najwyższy uznał protest za zasadny, to naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów.

II.2. Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] w T. stwierdził, że podczas głosowania doszło do naruszenia praw wyborczych Wnoszącego protest, jednak naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów. Ustalono, że wyborcy odebrano oba zaświadczenia o prawie do głosowania (w I i II turze) i dołączono je do dokumentacji znajdującej się w depozycie. Nie potrafiiono jednak ustalić przyczyny odebrania zaświadczeń. Potwierdzono również, że w dniu ponownego głosowania Wnoszący protest bezskutecznie próbował zagłosować.

II.3. Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu jako niespełniającego wymogów ustawowych z powodu niesformułowania konkretnych zarzutów i nieprzedstawienia dowodów na ich poparcie.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo wniesienia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. W przypadku wyborów, których dotyczy protest, jest to ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Ustawa ta określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP zarządzonych w czerwcu 2020 r., w związku z ogłoszonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii. W zakresie

nieuregulowanym w tej ustawie, zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.

Według art. 82 § 1 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub z powodu naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Postępowanie z protestu wyborczego ma więc na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2019 r., I NSW 301/19).

Z kolei art. 323 k.wyb. stanowi, że w wyniku merytorycznego rozpoznania protestu Sąd Najwyższy wydaje opinię zawierającą ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów – ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego miało wpływ na wynik wyborów. Natomiast zgodnie z § 17 ust. 2 w wyborach Prezydenta RP wyborca zmieniający miejsce pobytu przed dniem wyborów otrzymuje na swoje żądanie dwa zaświadczenia o prawie do głosowania: jedno z oznaczeniem prawa do głosowania w dniu pierwszego głosowania oraz drugie z oznaczeniem prawa do głosowania w dniu ponownego głosowania. Z kolei na podstawie art. 52 § 4 k.wyb., § 4. wyborcę przedkładającego komisji zaświadczenie o prawie do głosowania dopuszcza się do głosowania po uprzednim wpisaniu go do spisu wyborców. Zaświadczenie o prawie do głosowania załącza się do spisu wyborców. Zarzut sformułowany przez Wnoszącego protest jest więc zasadny. Niemniej jednak naruszenie prawa nie miało wpływu na wynik wyborów, gdyż dotyczyło sytuacji jednostkowej, a w postępowaniu z protestu wyborczego Sąd Najwyższy ocenia wpływ konkretnego, stwierdzanego naruszenia na końcowy

wynik wyborów i wydaje opinię, czy to stwierdzone naruszenie mogło przełożyć się na ostateczny wynik wyborów. Wpływ na wynik wyborów wszystkich pojedynczych naruszeń badany jest przez Sąd Najwyższy przed podjęciem uchwały w przedmiocie ważności wyborów.

Z przedstawionych wyżej względów, na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.